

Gerald Durrell
MLUVÍČÍ BALÍK
albatros

GERALD DURRELL
MLUVÍCÍ BALÍK
ILUSTROVAL ADOLF BORN
ALBATROS PRAHA
1983

Gerald Durrell
MLUVÍCÍ BALÍK

*Tuhle knížku jsem napsal pro svou kmotřenku
Deirdre Alexandru Plattovou*

Milá Deirdre,

tak tady je ta knížka, co jsem Ti slíbil, a doufám, že se Ti bude líbit.

Nemělo by smysl aby ses mě ptala, až se příště uvidíme, jestli je to všechno pravda, protože jsem musel přísahat, že zachovám naprosté mlčení. Ale několik maličkostí Ti naznačit můžu.

Tak například Ti můžu říct,,že Papouškův indický bratranec byl pták naprosto skutečný, nejenže cestoval v rolls-roycech, ale dokonce měl i mezinárodní pas. Kdyby ses někdy náhodou octla v Řecku, najdeš madam Hortensii, jak si sedí na vedlejší koleji, přesně jak jsem to tu vypsál, a taky se budeš moct svézt motoráčkem do hor, vzhůru dolinou a přímo ke vchodu do Mytologie. A konečně — podíváš-li se do knížky, která se jmenuje Historie tvorů čtyřnohých a kterou napsal Edward Topsell, zjistíš že lasičky skutečně byly lekem na bazilišky.

Když je tohle všechno pravda, jak bys mohla nevěřit i tomu ostatnímu?

Tvůj milující kmotr

Gerry

Jedna
MLUVÍCÍ BALÍK

Petr s Šimonem přiletěli za sestřeničkou Penelopou do Atén, a když se otevřely dveře letadla, vedro je zavalilo jako horká vlna od kamen a v prudkém slunci se zašklebili a mhouřili oči. Z Anglie byli zvyklí na šmouravé, uvlhlé počasí, ale tohle byla nádhera, oba kluci se protahovali a pomrkávali přimhouřenýma očima jako kočka u krbu a celí okouzlení poslouchali, jak kolem nich ze všech stran prská a srší řečtina, tou tam totiž mluví kdekdo.

Strýček Jindra byl na první pohled tak trochu rána mezi oči. protože ho byl opravdu kus, asi jako velikánský hnědý orel byl, měl dravčí nos, bílou hřívu a obrovitánské ruce, kterými kolem sebe neustále máchal. Nešlo jim do hlavy, jak vůbec někdo, když vypadá jako strýček Jindra, může mít tak hezounkou dceru jako Penelopka, protože ta byla drobounká a měla velikánské zelené oči a kaštanové vlásky.

„Ahá," pravil strýc Jindra a dělal na ně zuřivé oči, „tak jste tady, co? Dobře, dobře. Jsem rád, že vás vidím. Ještě radši jsem, že už jste aspoň o něco míň odpudiví, než když jsem vás viděl naposledy — hned když jste se narodili. Byli jste jak mlád'ata od bílých myšek, celí růžoví a nechutní."

„Tati," podívala se na něj Penelopa, „nebud' sprostý."

„Sprostý, sprostý?" žasl strýček Jindra, „já přece nejsem sprostý, jen jim to říkám."

„To jsou vaše věci, tamhleto?" ptala se Penelopa.

„Ano," přikývl Petr, „ty dva kufry a loďka."

„Loďka?" opakoval strýček Jindra. „Jaká loďka?"

„Je to taková nafukovací lodička," vysvětloval Šimon. „Táta nám ji koupil."

„Ale to jste udělali dobře, že jste si ji přivezli divil se strýc Jindra. „Vělice inteligentní čin, mládenci."

Mládenci se radostí celí rozzářili a rozhodli se, že strýček Jindra snad nakonec přece jenom nebude tak zlý. Sebrali zavazadla, nacpali je strýci Jindrovi do kufru toho jeho velkého, otevřeného auta a rozjeli se do prudkého slunce. Krajina už za chvíli byla posetá stříbrnými tečkami olivovníků a tmavozelenými cypřiši, které se proti modrému nebi tyčily jako ostří oštěpů.

Strýček Jindra měl v kopcích nad modrým mořem vilku, domek s širokými terasami, stíněnými révou, která byla obtěžkána tak velikými hrozny, že to kluci ještě v životě neviděli. Dům měl bílé zdi a obrovské

zelené okenice, a ty když se přivřely, byl v pokojích chládek, přítmi a zeleno jako v akváriu. Kluci dostali velikánský pokoj, byla tam podlaha s dlaždicemi a francouzské okno, které vedlo na vínem obrostlou verandu.

„Jú," těšil se Petr, „to si budu moct každé ráno před snídaní utrhnout pár hroznů."

„A na zahradě jsou pomeranče, mandarínky a fíky," usmívala se Penelopka, „a taky melouny, meruňky a broskve." Seděla na posteli a pozorovala je, jak vybalují.

„Já nějak pořád ještě nemůžu věřit, že jsme opravdu tady," vrtěl Šimon hlavou.

„Já taky ne," souhlasil Petr, „ale asi to tak bude, když je tu takové vedro."

Penelopka se zasmála. „Tady bývají mnohem větší vedra."

„Takže na to je jediná odpověď: koupat se v moři," rozhodl se Petr.

„To jsem si právě říkala, že bychom mohli udělat odpoledne," navrhl Penelopka. „Po obědě. Tady zrovna pod námi je obrovitánská pláž a tam je nádherné koupání."

„A spustíme na vodu lodičku," nedočkavě volal Šimon.

„Prima!" těšil se Petr. „Vydáme se na výpravu za objevy."

A tak, když se naobědvali, převlékli se všichni tři do plavek, vzali loďku a pumpičku a po kamenité stráni, kde sladce voněl tymián a myrta, slezli dolů a tam už se na obě strany, kam jen oko dohlédlo, táhla velká, oslnivě bílá pláž. Modravé vody byly klidné jako jezero a průzračné jako sklo. Než nafoukli člun, pořádně se zahřáli a každou chvíli si museli odpočinout a skočit do moře, aby se ochladili, než mohli pumpovat dál. Ale pak už loďku konečně nafoukli, tučně se pohupovala v mělké vodě jako baculatý modrý obláček. Vyškrábali se na palubu a vzali si s sebou nejnutnější cestovatelskou výbavu, kterou si museli na Penelopin rozkaz přinést: velký plážový slunečník a brašnu s limonádou. Šimon a Petr se usadili k veslům, Penelopka ke kormidlu a vyrazili podél pobřeží. Slunce do nich pralo, od břehu slyšeli, jak ve vzdálených olivách cvrkají cikády. Když měli za sebou asi tak půl kilometru, přestali kluci veslovat a otřeli si pot z tváří.

„Je to dřina v tom vedru," vzdychal Petr.

„To je," souhlasil Šimon. „Už jsem celý upečený."

„Já myslím, že už jsme dojeli dost daleko," řekla Penelopka. „Nakonec, jste tady první den a je opravdu dost horko. Pojd'te se tady někde utábořit."

Šimon se ohlédl přes rameno. Nějakých sto metrů před nimi vybíhala od břehu dlouhá, nízká písečná kosa a za ní byl maličký záliv. „Co třeba

tamhle?" navrhl, „Zakotvíme tam u té kosy."

Zaveslovali do zátoky a lodičku zakotvili v klidné vodě, roztáhli slunečník (vrhal skvrnku stínu velkou asi jako hříbek) a Penelopka otevřela tři láhve limonády. Leželi tam, vděční i za ten kousínek stínu, a žíznivě lokali limonádu. Oba kluci, omámení vedrem a vyčerpaní veslováním, usnuli, hlavu položenou na loket místo polštáře. Penelopka dopila limonádu, chvíli klimbala, ale pak se rozhodla vylézt na vrchol písečného přesypu a podívat se, jak vypadá pláž na druhé straně. V písku se skoro nedalo chodit, jak byl rozpálený, ale přesto se dostala až na vrchol přesypu, vypadalo to, že se pláž táhne až někam na obzor, ale v dálce se vzduch tak tetelil vedrem, že se tam vlastně nedalo už nic rozeznat. Zrovna se chystala, že se vrátí do vytouženého stínu slunečníku, když si všimla té věci ve vodě.

Nejdřív myslela, že je to poleno, ale i bez větví to bylo na poleno moc tlusté. Pomalu se to pohupovalo ke břehu, poháněly to nepatrné vlnky vyvolané mírnounkým větříkem, který se právě zvedl. A za chvíli už to moře vyneslo na břeh, zrovna pod místo, kde Penelopka stála, takže uviděla, že je to velký balík zabalený v balicím papíru a převázaný rudým provazem. Zastavilo se to na břehu a Penelopka chtěla seběhnout dolů z přesypu a prozkoumat to, ale vtom balík promluvil.

„Co to, ohó,u pravil balík takovým jako skřehotavým hlasem. „Co to, ohó, země, ohó. Namouduši, no, vždyť už je taky načase, Tohle věčné houpity nahóru, houpity dólu, houpity nahóru, houpity dólu je závadné pro mé vnitřnůstky.“

Penelopka na ten balík pod přesypem nevěřicně zírala. Vypadal jako veliký, docela obyčejný balík v balicím papíru, převázaný rudým provazem, na výšku měl asi tak devadesát centimetrů, na šířku takových šedesát. Měl tak trochu tvar jako starodávný včelí úl.

„Mořská nemoc je metla," pokračoval balík. „Moje prababička jí trpěla tak, že dostávala mořskou nemoc i ve vaně."

„S kým se to propánakrále baví?" žasla Penelopka. „Přece ne se mnou."

A zrovna v tu chvíli se z balíku ozval další hlas. Slabounký, sladounký hláseček, jako ozvěna ovčího zvonce. „Prosím tebe, přestaň mě otravovat s tou svou prababičkou a mořskou nemocí,u klinkal podrážděně. „Je mi zrovna tak zle jako tobě. Chci jenom vědět, co si teď počneme.“ „Jsme na místě," pravil zase ten první, skřehotavý hlas, „a to díky mým skvělým mořeplaveckým schopnostem, Ted' si počkáme. až nás někdo zachrání."

Penelopka usoudila, že na to, aby v něm byla nějaká lidská bytost, je

balík moc malý, natož aby tam byly lidské bytosti dvě, a přece se nedalo popřít, že se z něho ozývají dva hlasy. Trošilinku z toho na milou Penelopku šel děs a měla pocit, že by jí bylo mnohem líp, kdyby jí tuhle záhadu pomohli vyřešit Petr se Šimonem, a tak se obrátila a už pelášila dolů z přesypu ke slunečníku, kde si zatím oba kluci pěkně vyspávali v blahé nevědomosti o dobrodružství, které jim právě začínalo.

„Petře, Šimone, vzbud'te se,“ syčela Penelopka šepem a třepala jimi.

„Vstávejte, je to strašně důležité.“

„Co se děje?“ sedl si Šimon a ospale zíval.

„Řekni jí, ať jde pryč,“ mumlal Petr. „Já chci spát, na hraní je horko.“

„Já si nehraju!“ šeptala Penelopka uraženě. „Musíte vstát, našla jsem za přesypem něco strašně divného.“

„Co jsi našla?“ protáhl se Šimon.

„Balík,“ vyhrkla Penelopka. „Veliký balík.“

„To snad není možné,“ zasténal Petr. „A jenom proto jsi nás vzbudil a?“

„Co je na takovém balíku, prosím tě, zvláštního?“ zeptal se Šimon.

„Už jsi někdy našel balík, který mluví?“ posmívala se mu Penelopka

„Mně se tedy takové věci zrovna moc často nestávají.“

„Mluví?“ vyprskl Petr a konečně se úplně probral. „Mluví? Máš moc bujnou fantazii. To bude úpal.“

„Mluvicí balík?“ vrtěl Šimon hlavou. „Ty si z nás utahuješ.“

„Neutahuju si z vás a nemám úpal,“ zlobila se Penelopka. „A dokonce mluví dvěma hlasy, abyste věděli.“

Kluci na ni zírali. Bylo jasné, že nežertuje, a zrovna tak jasné bylo, že nemá úpal. „Poslyš, Penuško, ošíval se Šimon, „víš určitě, že si to nevymýšlíš?“

Penelopka vzteky zadupala. „Co bych si vymýšlela,“ šeptala zuřivě. „Vy jste oba tak pitomí. Prostě je to balík a má dva hlasy a mluví si sám se sebou. Když mi nevěříte, tak se tam pojd'te se mnou podívat.“

Kluci si říkali, že na ně Penelopka šije nějakou boudu, a tak se jen velice neochotně zvedli a šli za ní na písečný přesyp. Když došli nahoru, dala si Penelopka na rty prst a udělala: „Psssst!“ Pak si lehla na břicho a poslední kus cesty se plazila. Za chvíličku nad vrcholkem přesypu vykoukly tři hlavy: jedna plavá, jedna tmavá a jedna barvy mědi. Na úpatí přesypu na druhé straně ležel balík. Tříštily se o něj malinké vlnky a kluci na něj v úžasu zírali, protože balík si dvěma hlasy začal zpívat.

*Z čaromrkve prima štrúdl,
kdo ho jedl, ten nezchudl,*

*jó, prase v chlívě, kozel i ten pudl
nemůžou se dočkat, že si dají
z čaromrkve štrúdl.*

*Z čaromrkve prima placky,
z těch je každý mladý, čacký,
jó, osly, poníky, koně i macky
nejlíp krmí ten, který jim dává
zčaromrkve placky.*

*„Z čaromrkve prima kaše!
„Ta dodá všdv síly!“ zaše-
velí pán i domácí zvěř naše,
celý svět by rychle zašel, nebýt
zčaromrkve kaše.*

„Tak vidíte," šeptala Penelopka vítězoslavně. „Co jsem vám povídala."

„To je k nevíře," vrtěl hlavou Petr. „Co myslíte, že by to mohlo být? Párek trpaslíků?"

„To by museli být tedy moc malí trpaslíci, aby se vešli tady do toho," krčila Penelopka čelo.

„Těžko poznáme, co to je," řekl Šimon, klučina praktický, „dokud to nerozbalíme."

„A jak víš, že to bude vůbec chtít rozbalit?" zamyšleně se ptal Petr.

„Říkalo to něco, jako že se to nechá od někoho zachránit," vzpomněla si Penelopka.

„No tak se zeptáme," rozhodl Šimon. „Anglicky to mluví, tak co." Sešel z přesypu, Penelopka s Petrem za ním, a blížil se k balíku, který si vesele zpíval dál a nic nedbal, že Šimon stojí nad ním.

*Z čaromrkve prima štáva,
ta nám pevně zdraví dává,
pro robě i starce pravá strava,
má Ji rád ten, kdo ví, co je dobré:
z čaromrkve štáva.*

Šimon si odkašlal. „Promiňte prosím," pronesl zdvořile, „nezlobte se, že přerušuju, ale..."

*Z čaromrkve polívčička
tříkrát denně aspoň lžička
postaví na nohy tetku, strýčka,
nikdo neodolá, když ho čeká
zčaromrkve polívčička.*

„Promiňte prosím," řekl Šimon znovu, mnohem hlasitěji.

Nastalo ticho, protože balík přestal zpívat.

„Cccco to bylo?" ozval se konečně cinkavý hláseček slabounkým, ustrašeným šeptem.

„Hlas," zaskřehotal druhý hlas. „Jsem si téměř jist, že to byl hlas, pokud to ovšem nebylo hromobití, tajfun, povodeň nebo třeba zemětřesení anebo..."

„PROMIŇTE PROSÍM!" pravil Šimon už opravdu velice hlasitě, „ale chcete rozbalit?"

„No prosím," skřehotal hlas, „neříkal jsem, že je to hlas? A nabízí, že nás rozbalí. To je ovšem velice laskavé. Řekneme mu ‚ano‘?"

„To jistě," zacinkal ten druhý hlásek. „Když už jsme tak dlouho ve tmě.

„Tak dobrá," ozval se skřehotálek. „Dovolíme vám, abyste nás rozbalil."

Děti balík obstoupily, Šimon vylovil z kapsy kudličku a opatrně přeřízl silný, rudý motouz, kterým byl balík ovázaný. Pak začali rozbalovat.

Když děti papír stáhly, našly pod ním něco, co vypadalo jako velikánská prošíváná čajová panenka, bohatě zdobená zlatě vyšívaným vzorem listů a květů.

„Ehm, přejete si, abychom vám sundali tu vaši... ehm... tedy vaši... čajovou panenku?" dotázal se Šimon.

„Čajovou Panenku?" rozhořčeně vyjel skřehotavý hlas. „Čajovou panenku, ignorantský hlase? To prosím není žádná čajová panenka. To je pléd proti nočnímu větru a nepřízni počasí, vyrobený z pravého duhového housenkového hedvábí, abyste věděli."

„Aha," uklonil se Šimon, „raďte prominout. Tak ať už je to co chce, máme vám to sundat?"

„Ale samozřejmě," odpověděl hlas skřehotavě. „Nešetřte silami, aby vaše záchranná akce byla korunována úspěchem."

Na vrcholku čajové panenky bylo jakési splétané ouško, Šimon za ně vzal a celý příkrov zvedl. Byla pod ním veliká, kupolovitá zlatá klec, jenže tahle klec byla něco úplně jiného než všechny klece, jaké děti kdy viděly,

protože byla zařízená nesmírně elegantním miniaturním nábytkem. Kromě dvou bidýlek a hrazdičky z cedrového dřeva tam byla krásná postel s nebesy a rudými sametovými záclonami kolem dokola a s nádherným přehozem sešívaným z malinkatých kousíčků pestrého hedvábí a damašku, dále pak maličký jídelní stůl a židle ve stylu Ludvíka Patnáctého a elegantní skleněný příborníček plný nádherného, ručně malovaného porcelánu. Pak tam bylo vysoké zrcadlo ve zlatém rámu, vedle něho visel hřeben a kartáč se slonovinovou rukojetí, dále velice pohodlná pohovka čalouněná královsky modrým sametem a vedle ní spinet z růžového dřeva.

A na pohovce si hověl nejpodivuhodnější papoušek, jakého děti kdy spatřily. Peří měl nachové a zlaté, zelené, modré a růžové, jiskřilo se a lesklo měňavě jako opál. Měl velký, hladký a zahnutý zoban — černý tak, že to vypadalo, jako by byl vyřezán ze dřeva — a zimostrázová očka. Ale nejúžasnější na tomhle papouškovi bylo, jak byl opeřený. Místo aby hezky hladce leželo, bylo každícké pírkó stočené jako pudlí kožíšek. Vypadal s tímhle kabátem jako nějaký podivně zbarvený strom, když mu na jaře pukají pupence. Na šesulce měl zelenou hedvábnou čepičku s dlouhým černým střípcem. Vedle pohovky, na níž odpočíval papoušek, byl malinký stoleček a na něm další klec, ale docela maličká, asi jako náprstek, a v té seděl zářící zlatý pavouk s nefritově zeleným křížem na zádech. Dětem bylo jasné, že cinkavý hlásek patří pavoukovi a skřehotavý hlas papouškovi.

„Tak tohle je to,“ žasl Petr.

„To?“ pravil papoušek a rozhořčeně se posadil. „To?“

„Papoušek je to!“ radovala se Penelopka.

„Tak on to byl jen nějaký obyčejný mluvící papoušek,“ mávl Šimon rukou. „Že nás to nenapadlo hned.“

„TAK HELEĎTE SE.“ děl papoušek tak hlasitě a tak zuřivě, že děti zmlkly.

„Tak heleďte se,“ pokračoval už trochu mírnějším hlasem, teď když už si získal jejich pozornost. „Mohli byste si laskavě odpustit ty řečičky o,nějakém obyčejném' papouškovi, jo? '“

„Jejej, promiňte,“ omlouvala se Penelopka. „My jsme vás nechtěli urazit.“